

l'escletxa

revista de la llengua i la cultura catalanes

Número 35

Estiu 2014

11S-9N: La força de la gent

Jaume Sastre: "Bauzá té ordres de Madrid de desmantellar, peti qui peti, l'ensenyament en català i del català a Balears"

TU ETS LA PEÇA

QUE ENS CAL

El Correllengua

El Correllengua és present a tot el país. El pas de la flama com a element de cohesió entre els territoris de parla catalana n'és el símbol principal. És una iniciativa que esdevé arreu acte festiu, i alhora, reivindicatiu i pedagògic sobre la llengua catalana. El Correllengua s'inicia anualment en un indret dels Països Catalans i es dou cada any a la Catalunya Nord tot recordant, per a la memòria col·lectiva, la pèrdua i amputació de les terres nord-catalanes.

QUI SOM?

La Coordinadora d'Associacions per la Llengua Catalana (CAL) va néixer l'any 1996 amb la voluntat de fer un treball de xarxa entre associacions i persones d'arreu del país, amb voluntat d'implicar-se en projectes basats en quatre grans objectius:

Assolir la plena normalitat política i social de la llengua catalana, tot assegurant polítiques actives per facilitar-ne l'ús social.

Cultivar la nostra cultura posant-la a l'alçada dels nous temps, fer-ne créixer l'estima entre tots els catalans —tant d'origen com d'adopció— i difondre'n les múltiples manifestacions perquè sigui reconeguda i valorada arreu en peu d'igualtat amb les altres expressions identitàries.

Reclamar de les institucions de tots els Països Catalans el reconeixement de la unitat lingüística de la llengua catalana, per tal d'avançar junts en la plena normalització de la llengua.

Cal enfortir la nostra personalitat com a poble. En aquest sentit, cal que la llengua esdevingui un element bàsic de cohesió social, obri el camí cap la recuperació de la nostra identitat col·lectiva i consolidi la voluntat d'esdevenir un poble amb capacitat de decidir lliurement el seu futur.

QUÈ FEM?

Cada dia es fa més palès que, tot i els avenços en el coneixement, l'ús social de la llengua catalana disminueix perillosament. La CAL treballa, juntament amb altres col·lectius, per invertir aquesta tendència a partir de dos punts bàsics: incidir en la renovació de la consciència d'autoestima per la llengua, pel que fa als ciutadans dels Països Catalans, i treballar en noves fórmules d'integració i d'acollida a la llengua comuna, el català, pel que fa als nous nadius, sempre amb el consegüent respecte envers la llengua materna de cadascú.

Premis Joan Coromines

Els Premis Joan Coromines. Uns guardons que es lliuren anualment per afavorir l'autoestima i que premien d'una manera pública i solemne persones, institucions i empreses que desacomplexadament treballen en català i pel català.

Campanyes a favor del català

Campanyes a favor del català. Suport actiu a tota classe de manifestacions i actes en favor de la llengua (TV3 als Països Catalans, campanyes a la universitat i als mitjans de comunicació en general, denúncies per l'incompliment de la Llei de Política Lingüística, etc.).

● ● ● A més a més:

El projecte Parlem de parelles lingüístiques, gestionat per la CAL, adscrit al programa de Voluntariat per la Llengua, que ofereix suport a aquelles persones que volen iniciar-se a parlar en català

Revista l'Escletxa

L'Escletxa, una revista trimestral sobre la llengua i la cultura catalana, amb articles d'opinió i debat on s'expressa l'actualitat lingüística dels Països Catalans i d'altres llengües minoritzades.

Iniciatives dels nuclis

Iniciatives locals dutes a terme pels diversos nuclis de la CAL estesos per la geografia catalana: passejades literàries, presentació d'obres emblemàtiques, conferències, actes populars, etc.

Projecte Xerrem

Grups de conversa en català, iniciats recentment, dirigits a persones que volen adquirir fluïdesa en la conversa i guiats per persones voluntàries.

● ● ● A més a més:

Programes de TV sobre la llengua. "CAL PARLAR DE LLENGUA" un programa d'ETV Llobregat d'Esplugues, ideat, dirigit i presentat per la CAL. Un fòrum de debat i participació sobre la llengua que s'estén pel Baix Llobregat.

L'Escletxa Revista trimestral informativa
de la llengua i la cultura catalanes.
Número 35. Estiu 2014

DIRECTOR:
Jaume Marfany

COORDINADOR:
Xavi Tedó

**HAN COL·LABORAT EN AQUEST
NÚMERO:**
Marc Prohom i Jordi Esteban

DISSENY I MAQUETACIÓ:
Maria Vilarnau

**REDACCIÓ, ADMINISTRACIÓ I
SUBSCRIPCIONS:**
Carrer Muntadas, 24
08014 Barcelona
Tel. 93 4159002
cal@cal.cat
comunicacio@cal.cat
www.cal.cat

Dipòsit Legal: B-19.487-03

L'Escletxa no comparteix neces-
sàriament les opinions de les persones
col·laboradores; l'opinió de la CAL es
reflecteix en l'editorial

La CAL anima a la reproducció parcial
de la revista, avisant primer i fent-ne
constar la procedència

L'escletxa és membre de l'Associació de
publicacions Periòdiques en Català
(APPEC)

La CAL opina

UNITAT D'ACCIÓ

Fa setmanes que ho anticipàvem: Per guanyar el 9 de novembre calia, abans de res, guanyar l'11 de setembre. La gran V baixa d'enguany no ha deixat cap lloc a dubtes: el poble català ha convocat ja la consulta del 9N.

La Via Catalana 2014, la 'V', ha confirmat el que el poble de Catalunya ja va deixar molt clar en les diades de l'11 de setembre de 2012 i 2013: volem un Estat propi, volem ser el proper Estat d'Europa. En les tres grans demostracions d'aquesta voluntat popular, ha anat sorgint un crit potent a favor de la unitat política i social com a condició indispensable per assolir aquest objectiu.

Ens esperen uns dies que seran decisius. Uns dies, però, que també estaran carregats de tensió i de dificultats. L'Estat espanyol farà servir tot el poder dels seus aparells econòmic, mediàtic, polític i jurídic per frenar com sigui la consulta. Sabem que no ho aconseguirà mentre mantinguem la unitat d'acció entre la societat civil, les organitzacions polítiques i les institucions catalanes.

Tothom parla d'unitat. Tothom sembla estar d'acord que la unitat és l'únic camí viable per votar i guanyar el 9N; per això la Assemblea Nacional Catalana, en la seva

declaració de setembre a Arenys de Munt, va convocar la Taula de Forces Polítiques i Socials per l'Estat propi.

Totes les organitzacions socials i polítiques favorables a la celebració d'aquesta Consulta han de ser-hi, han de participar en aquesta Taula unitària, perquè ha de ser el poble de Catalunya l'actor i garant d'aquest procés mitjançant les seves organitzacions polítiques i socials i les seves institucions. És imprescindible garantir la unitat i la continuïtat del procés per la Consulta del 9N amb les màximes garanties democràtiques, en qualsevol dels escenaris possibles.

La Taula serà l'eina que ens conduirà al 9N. Una Taula que ha de treballar en el marc de tres objectius bàsics: unitat, compromís i fermesa.

Ha arribat el moment decisiu, el moment de la veritat. Més enllà de la nostra actuació anterior, la història ens jutjarà pel que siguem capaços de fer a partir d'ara. La història dirà si haurem estat capaços d'estar a l'alçada del moment polític, a l'alçada del que ens exigeix el poble de Catalunya.

Jaume Marfany Segalés
Director de l'Escletxa

SUMARI

La CAL opina

Pàg 3

APROFUNDINT

Pàg 4-7 9N La força de la gent

CAL

Pàg 8-9 Correllengua

TREBALLANT PER LA LLENGUA

Pàg 10-11 Entrevista a Mactar Thiam

CAL

Pàg 12-13 Xerrem

CAL

Pàg 14-15 Premis Joan Coromines

VEUS DEL PAÍS

Pàg 16-19 Entrevista a Jaume Sastre

ARREU DEL MÓN

Pàg 20-21 La Bretanya

RACÓ DE CULTURA

Pàg 22 Asfixiant la llengua

RACÓ DE CULTURA

Pàg 23 Novetats musicals

Aprofundint

*Respira fort, que
l'aire és teu!
Trepitja ferm, que
el terra és teu!
Parla ben clar, que
el mot és teu!*

Aquests versos del poema "Endavant!" de la gran poeta de Sant Feliu de Llobregat, Joana Raspall, contenen i expressen tota la força metafòrica de quina ha de ser la nostra actitud d'aquí al 9 de novembre i més enllà encara.

Jaume Marfany
Vicepresident de l'ANC

11S-9N: La força de la gent

Hem guanyat l'11 de setembre. Era clau, era vital per tenir totes les opcions de guanyar el 9N. No hi ha cap mena de discussió possible sobre l'èxit de la gran V baixa de Barcelona. Dijous passat, el poble de Catalunya va convocar la consulta. Sabem, som conscients que oficialment i legal ha de ser el nostre president qui la convoqui, però l'11S el poble va manifestar de manera clara i inequívoca que està disposat a votar, que està disposat a guanyar el 9N.

"Respira fort, trepitja ferm, parla ben clar..." Des del 2012, des de la gran manifestació de Barcelona, la il·lusió col·lectiva, el convenciment i la força de la gent ens ha fet arribar fins on som ara. No han estat els partits polítics els que ens han dut fins

aquí, sinó que ha estat la força de la gent la que ha canviat el rumb de la història.

Hem canviat la història... Recordem... Situem-nos al mes de setembre de 2012. Recordeu quin era l'objectiu polític per a aquest país? El pacte fiscal amb l'Estat espanyol. Les engrunes del pastís. Qui o què va forçar el president de la Generalitat a convocar eleccions anticipades? La gran manifestació de Barcelona del 2012. La força de la gent.

Recordem... Mes de setembre de 2013. Ningú, absolutament ningú donava un euro per l'acord entre partits polítics a l'entorn de la data i la pregunta. És impossible –deien– que partits tan diferents com

La força de la gent

CiU, ERC, ICV, EUA i les CUP arribin a cap mena d'acord. Tots recordem que el mes de desembre, de manera sorprenent per a tanta gent, es va formalitzar i fer públic l'acord entre els sis partits. Quin va ser el desencadenant? De nou, la força de la gent, aquesta vegada reflectida en la gran cadena humana que va recórrer el Principat de nord a sud.

Enguany no serà diferent. De la mateixa manera que el 2012 i el 2013 vam aconseguir que els nostres polítics reflexionessin i, com no podia ser d'una altra manera, es posessin al servei del poble que els ha votat, també la gran V baixa de l'11S del 2014 aconseguirà mantenir aquesta imprescindible unitat d'acció entre el President, el Parlament, la majoria de forces polítiques catalanes i la societat civil. Les nostres institucions i la ciutadania unides

per assegurar que puguem exercir el dret democràtic més elemental: el dret a vot. Som davant dels mesos més decisius de la història del nostre país en els darrers tres segles.

L'èxit d'aquest 11S és la garantia que el procés sobiranista continuarà tal com està previst. Res ni ningú podrà impedir la consulta del 9N. Res ni ningú... i molt menys un Tribunal Constitucional integrat per 12 persones amb uns interessos polítics molt determinats i en què les decisions que prenen sempre perjudiquen Catalunya i els catalans.

La consulta és i serà legal perquè el dia 23 de gener de 2013 el Parlament català va aprovar la declaració de Sobirania i d'aquí a pocs dies aprovarà la Llei de consultes. Ambdues són la base, són els nostre marc

legal que ha de permetre la convocatòria i la celebració de la consulta.

Quan el President la convoqui, la immensa majoria dels ajuntaments de Catalunya faran plens extraordinaris per donar-hi total suport. Es posaran al servei del President i de les nostres institucions per garantir que la consulta pugui celebrar-se amb totes les garanties democràtiques.

L'Assemblea, en la seva declaració de setembre, ha demanat tot el màxim suport de la ciutadania als seus alcaldes i regidors. Així mateix, l'ANC també està i estarà al costat dels representants municipals quan facin arribar al Parlament i al President de la Generalitat els acords municipals de suport a la celebració de la Consulta, juntament amb tots els compromisos dels ciutadans recollits per les entitats.

Aprofundint

Som nosaltres, la societat civil, la força de la gent, els garants que el procés no s'aturi, que es mantingui ferm, decidit i amb la mateixa unitat d'acció aconseguida fins ara. Per això, l'Assemblea ha fet una crida a totes les organitzacions socials i polítiques favorables al dret a decidir perquè constituïm la Taula de forces socials i polítiques per l'Estat propi.

Aquesta Taula unitària és totalment imprescindible per aconseguir mantenir la unitat d'acció entre govern, partits i societat civil. És imprescindible per garantir que la consulta del 9N se celebri amb les màximes garanties democràtiques i en qualsevol dels escenaris possibles.

Mantinguem-nos fermes amb la il·lusió, el convenciment, la força i el coratge intactes. Siguem dignes de tots els que ens han precedit en la lluita per les llibertats i el 9N votarem i guanyarem.

“Respirem fort... Trepitgem ferm... Parlem ben clar...”

La força de la gent

**productes
de la terra**

preus
especials
per a
col·lectius

Marxandatge i productes dels
Països Catalans

www.productesdelaterra.cat

Plaça de la Vila de Gràcia 20 - Barcelona
Carrer Sant Benet 58 - Mataró
Carrer Closa de Mestres 11 - Reus

Correllengua 2014, un any ple de reptes

Amb la mateixa il·lusió i determinació que sempre ha arrencat una nova edició del Correllengua, la divuitena de la seva història. No escapa a ningú però que la de 2014 ha de ser una edició especial per un doble motiu: per la commemoració del 300 aniversari dels fets de l'11 de setembre i, sobretot, per ser a la recta final del procés que ens ha de dur a decidir el nostre futur com a poble.

Marc Prohom
Coordinador del Correllengua

Sense oblidar el vessant festiu i lúdic inherentment unit al moviment, l'actual context històric i polític fa, forçosament, que el Correllengua d'enguany hagi de tenir un fort component reivindicatiu. Per aquest motiu, la CAL ha acordat donar suport actiu a la campanya "Ara és l'hora" que impulsa l'ANC (Assemblea Nacional Catalana), juntament amb Òmnium Cultural, per acabar d'assegurar l'èxit del doble Sí a la consulta del 9 de novembre. La col·laboració consisteix a oferir el Correllengua com a una plataforma més de difusió i divulgació de la campanya, i aglutinar més i més persones a favor del procés i del Dret a Decidir, així com ajudar a la recollida de fons per al finançament de diferents accions.

En paral·lel, la CAL té intenció d'organitzar una jornada de reflexió i debat a l'entorn del futur de la llengua en el nou context polític. Sota el títol "Millorarà l'ús social del català en una Catalunya independent?" es planteja debatre quins elements haurien de canviar en el nou estat per a assegurar també una evolució envers l'ampliació de l'ús social de la llengua, basant-se en quatre eixos: el marc jurídic que hauria d'emparar la llengua pròpia, el paper dels mitjans de comunicació, el compromís del sector empresarial i el català en el marc de l'ensenyament. L'acte tindrà lloc el matí del dissabte 11 d'octubre, a Bar-

celona i estarà organitzat conjuntament pel Secretaria nacional de la CAL i el nucli de la Vila de Gràcia, i amb la col·laboració de l'Orfeó Gracienc.

Doble acte de presentació oficial del Correllengua 2014

Fent balanç de les activitats més destacades ja celebrades, cal remarcar l'organització, per primer cop, d'un doble acte de presentació de la campanya 2014 que es va fer el mes de juliol, amb la voluntat de dotar l'inici d'un caràcter més solemne. El primer es va celebrar el dilluns 7 de juliol a Ivars d'Urgell, especialment dirigida als mitjans de comunicació de Ponent i centrada a explicar els actes programats a la vila. L'endemà va ser el torn per a la presentació a Barcelona. En un acte de petit format que va omplir de gom a gom l'Espai Mallorca, els representants de la CAL, Pep Ribas (president) i Marc Prohom (coordinador del Correllengua) van fer una presentació dels objectius programàtics del Correllengua 2014 i van fer també balanç del moviment i del que ha representat com a instrument de promoció de la llengua i la cultura pròpies des del llunyà 1996. Posteriorment, la presidenta de la Fundació Maria-Mercè Marçal i filla de la poetessa, Heura Marçal, va fer una magnífica inter-

Espectacle poètic i musical de Vicente Monera i Jaume Calatayud

vinció glossant la figura i l'obra de Marçal, l'autora homenatjada en la present edició. Després d'una emotiva lectura d'alguns dels poemes més significatius a càrrec de M. Teresa Masot (membre del Secretariat Nacional de la CAL), Ester Franquesa, Directora General de Política Lingüística, va clausurar l'acte. Entre els assistents també figuraven representants de Plataforma per la Llengua i d'Òmnium Cultural, així com del Director General de la Secretaria per a la Immigració.

Ivars d'Urgell arrenca la temporada

Finalment, Ivars d'Urgell (al Pla d'Urgell) va acollir el dissabte 12 de juliol l'acte inaugural del Correllengua 2014, la vila on va créixer i viure la poetessa i activista Maria-Mercè Marçal.

Durant tota la jornada mig miler de persones integrades per ivarsencs i persones vingudes d'arreu del país van participar dels diversos actes organitzats a l'entorn de Marçal, destacant l'ofrena floral al cementiri on reposa, l'original adaptació teatral dels seus poemes a càrrec del grup de teatre local La Sucrera i l'itinerari literari pels indrets més emblemàtics d'Ivars.

Ja a la tarda, i a recer de l'ermita de la Mare de Déu de l'Horta, els assistents van gaudir de valent amb l'emotiu espectacle poètic i musical *"Tres voltes rebel"*, ideat per Jaume Calatayud i Vicente Monera, on es van poder reviu els passatges i els versos més remarcables de la vida i obra de la poetessa. Seguidament, el filòleg i escriptor lleidatà Josep Borrell va dirigir un parlament als presents, en el qual va reflexionar sobre el moment històric que viu el Principat actualment i als atacs continus i sense miraments que està patint la llengua arreu del domini lingüístic, tot exhortant als catalanoparlants a no abaixar el cap i a viure la seva catalanitat sense complexos i reivindicant la força de l'ús de la llengua com a eina d'integració i cohesió. Finalment, l'acte es va cloure amb la lectura del Manifest del Correllengua 2014, obra del periodista i escriptor Vicent Partal, i els parlaments d'agraïment del president de la CAL i de l'alcalde d'Ivars. Ja a la nit, i per cloure els actes, els més joves van poder assistir al sopar i concert de l'esport, celebrats al complex poliesportiu. Durant tota la jornada Heura Marçal, filla de l'autora i presidenta de la Fundació que porta el mateix nom, va

L'Espai Mallorca de Barcelona es va omplir de gom a gom durant l'acte de presentació del Correllengua 2014

Marc Prohom (coordinador del Correllengua), Heura Marçal (Presidenta de la Fundació Maria-Mercè Marçal, Ester Franquesa (Directora General de Política Lingüística) i Pep Ribas (President de la CAL) durant l'acte de presentació del Correllengua.

participar activament dels actes, així com d'altres amics i familiars de la poetessa.

El Correllengua 2014 s'ha estrenat amb èxit i ja ha iniciat el seu camí. Durant les properes setmanes, més i més viles i barris s'aniran aglutinant a l'entorn del moviment i del que significa i ha significat en els seus divuit anys d'història. Enguany però, aquesta mateixa història ens reclamarà un esforç addicional, per fer d'aquesta edició, l'edició clau i de la inflexió definitiva del nostre futur.

Ofrena floral al cementiri d'Ivars d'Urgell, on reposa Maria-Mercè Marçal

Cercavila pels carrers d'Ivars d'Urgell

Treballant per la llengua

"Cal fer una discriminació positiva amb els immigrants que parlen català"

El senegalès Mactar Thiam Fall va ser professor de primària durant més de quinze anys fins que va decidir recórrer Europa. Va aterrar fa sis anys a Catalunya i ja ha publicat el primer llibre de conversa wólof i català i ara prepara el primer diccionari. Resident a Barcelona, mediador en centres d'acollida de joves africans i professor de wólof i francès a l'Associació Catalana de Residents Senegalesos, acaba de fer un documental adreçat als senegalesos perquè s'ho pensin dues vegades a l'hora de venir a Europa.

Xavi Tedó

El documental "Bitim Réew" (Fora del país) no convida a venir aquí.

Vull sensibilitzar els senegalesos sobre la realitat de la vida al món occidental amb testimonis reals perquè s'ho pensin dues vegades a l'hora de venir. Pensen que ho tindran tot molt fàcil aquí, però s'emporten una desil·lusió perquè hi ha altres fronteres, com ara no tenir papers i no poder treballar.

El context econòmic tampoc ajuda.

Amb l'atur que hi ha, com podem tenir feina nosaltres? Aquesta és una societat molt exigent on la gent es passa 35 anys pagant una hipoteca. Molts senegalesos tenien una vida millor abans de venir aquí, però no tornen per vergonya.

Aquest llibre vol ser un recurs per facilitar la seva inserció?

El llibre pel qual no he rebut cap ajut, interessa perquè la primera edició de 500 exemplars ja s'ha exhaurit i ara hem fet la segona. El problema és que molts estan

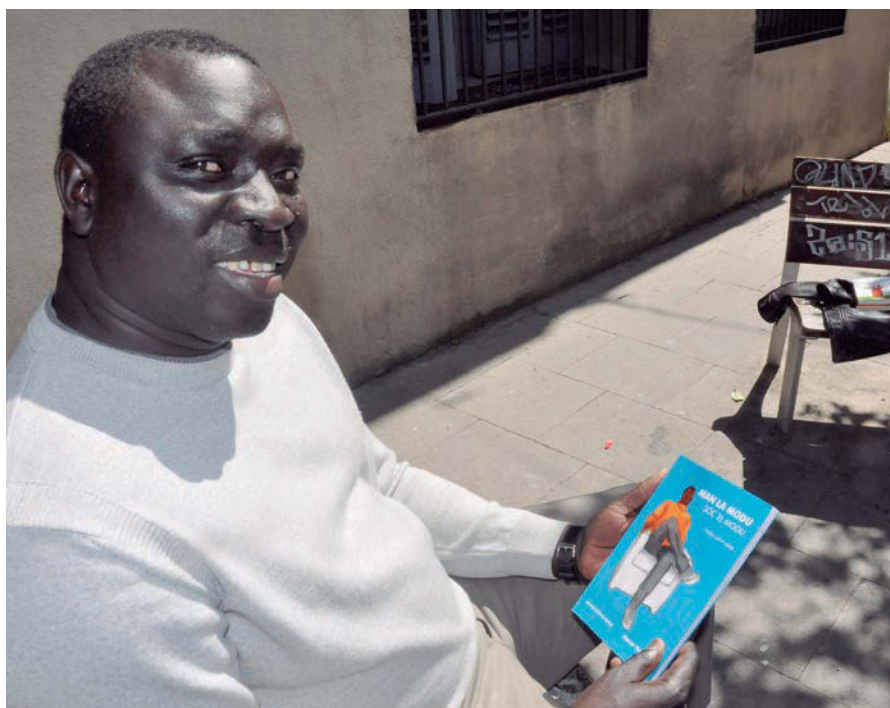
desanimats perquè saben català i no tenen cap oportunitat laboral. Caldria fer una discriminació positiva amb els immigrants que saben català. Perquè sinó tot queda amb un "que bé que el parles, el català". El futur del català també passa pels nous vinguts perquè podrien viure parlant en castellà.

Com va sorgir la idea de fer el llibre?

Vaig anar a la biblioteca per saber què hi havia en wólof i només en vaig trobar un que era d'il·lustracions per a nens, així que vaig decidir fer un llibre perquè els wólofs aprenguin català. Tenen més facilitat a l'hora d'aprendre'l perquè tant al Senegal, com a Gàmbia o Mauritània la gent aprèn el francès i són molt semblants.

Els nens ja l'aprenen a l'escola.

Els immigrants han de relacionar-se amb la gent d'aquí i el català és una clau que obre moltes portes aquí i cal saber-lo perquè permet tenir una participació activa en

Entrevista a Mactar Thiam

la vida social de Catalunya. Molts alumnes d'origen senegalès baixen el nivell de català perquè es desmotiven en veure que els seus pares no el parlen. Els pares i les mares afrocatalanes han de saber que una

“ Els africans no ens podem permetre el luxe d'excloure'ns del procés sobiranista sinó és que estem disposats a continuar ocupant posicions marginals ”

de les causes de l'alt índex de fracàs escolar dels seus fills és el seu desconeixement de la llengua perquè no permet ajudar-los en la realització dels deures. Aquesta és una de les raons que fan que el coneixement del català sigui una necessitat vital.

Com viuen els seus compatriotes el procés sobiranista?

Catalunya es troba actualment en un procés del qual els africans i les africanes no ens podem permetre el luxe d'excloure'ns sinó és que estem disposats a assumir continuar ocupant posicions marginals, sigui quin sigui el seu resultat final d'aquí a cinc o deu anys. Hem de participar en aquest procés si volem arribar a aconseguir

la condició de ciutadans plens, perquè només la participació ens garanteix poder gaudir i reclamar els mateixos drets que la resta de la ciutadania. Som senegalesos, gambians i mauritans, però també som catalans. Aquest és un fet i una realitat que cal assumir perquè Catalunya ja és també africana.

És una dualitat complexa?

Hem de ser capaços d'incorporar la identitat catalana al nostre bagatge cultural, defensar-la i promocionar-la com fem a la nostra identitat africana. Els africans hem de demostrar que estem contribuint amb la construcció de la Catalunya del segle XXI.

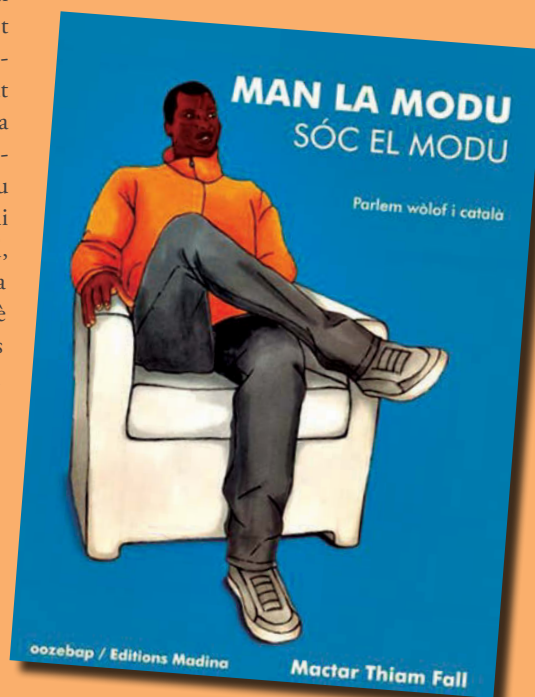
“Man la Modu, sóc el Modu”: El primer llibre de wòlof-català

Mactar Thiam Fall, wòlof natiu, ha ideat, elaborat i redactat aquest llibre, que té com objectiu principal facilitar l'aprenentatge del català als parlants de wòlof, primer idioma de Senegal, tot i que també es parla a d'altres països de la zona com Gàmbia i Mauritània. La importància d'aquesta obra rau en el fet que és el primer llibre que s'edita directament des d'una llengua subsahariana al català, fruit de la reflexió de l'autor que és força més fàcil aprendre un idioma connectant-lo directament amb la llengua materna que no pas fer-ho amb interferències de terceres llengües.

El personatge principal del llibre és el Modu, un jove senegalès que va venir a viure a Barcelona amb el seu germà gran, l'Omar. L'Omar està casat amb una catalana, la Núria, i tenen dos fills: una nena, la Hadi, i un nen, en Pau.

Aquest llibre és el resultat d'un treball i d'un esforç, però sobretot d'una aposta a llarg termini. Conèixer el català significa la voluntat d'integració i de formar part de la societat catalana. Significa també voler participar en l'objectiu d'aconseguir que el català sigui una llengua per a la cohesió social, un punt de trobada, una porta d'entrada a la ciutadania, perquè un dels elements més importants per formar part d'una societat és el coneixement de la seva llengua.

El llibre té deu temes, cadascú d'ells introduït per un diàleg d'entrada que descriu en les dues llengües les diferents activitats del Modu a Catalunya. A més, a cada tema hi ha quatre apartats amb quatre diàlegs petits i unes pàgines de vocabulari i conjugació, tot això del wòlof al català.

CAL / Xerrem

Projectes Xerrem i Junts

Del jo al nosaltres per mitjà de la llengua

Els projectes Junts i Xerrem de la CAL es duen a terme mitjançant grups constituïts per persones que volen iniciar-se o millorar en català i persones voluntàries disposades a col·laborar-hi. Quan un grup es fa durador, els seus components s'identifiquen amb un nosaltres que és fruit de tota una manera de fer i de captenir-se: un *nosaltres* que iguala, ens humanitza, ens fa hereus de les terres catalanes i acosta cultures en un món globalitzat.

Jordi Esteban

Coordinador del projecte Junts

Un *nosaltres* horitzontal: ens uneix la igualtat

Els voluntaris i les voluntàries de cada grup configuren un *nosaltres* amb els xerres i les xerres: arriben tots de casa o de la feina per trobar-se en un punt que no és ni dels uns ni dels altres, s'interessen per la vida d'uns i altres i seuen en cercle sense ordre jeràrquic determinat. S'estableix una relació horitzontal amb voluntat d'intercanvi. Si bé és cert que hi ha una transmissió unidireccional de coneixement i expertesa per part dels voluntaris (la parla catalana), també és cert que de seguida apareixen coneixements

i experteses de tots els components del grup que ens fan iguals o molt semblants en condicions: uns saben parlar moltes llengües, altres són o han estat professionals de diferents rams, altres han viscut en diferents països... Per exemple: un voluntari intenta que un xerre digui bé una paraula i al cap d'una estona un altre xerre somriu quan aquest mateix voluntari pronuncia maldestrament el seu cognom; o un voluntari fa una referència il·lustrada als noms dels mesos de l'any en català i un xerre explica tot seguit com els anomenen al seu país i per què. Som iguals. Ciutadans. De mi a tu, zero. En relació horitzontal, bidireccional.

Un *nosaltres* comunicatiu: ens uneix la humanitat

Els humans som sentiment, voluntat i intel·ligència, a més de percepció i memòria. La metodologia dels projectes Junts i Xerrem rau en el fet de fer aflorar aquesta condició humana sessió rere sessió, cosa que s'obté convidant els participants a expressar en català el que senten, explicar el que coneixen i saben fer, exposar el que pensen i contar el que recorden. Pels temes que s'hi tracten, per la llibertat i el respecte amb què s'hi parla i per la igualtat de tots, els espais de comunicació de Junts i Xerrem constitueixen un *nosaltres* humà on, per mitjà de l'impuls de la llengua catalana, ningú no està sol comunicativament parlant. Tots caminen junts i fan real l'etimologia de la paraula conversa: *cum versare* 'donar voltes en companyia'. La llengua catalana és la trama i l'ordit d'aquesta xarxa d'intercanvi setmanal de sensacions, coneixements i experteses. L'èxit comunicatiu que se'n deriva és la clau que obre la porta de l'adquisició lingüística. "Benvingut el català a casa meva; des d'ara també és la meua llengua", diran els assistents un dia o altre i d'una o altra manera.

Un *nosaltres* nacional: ens uneixen els Països catalans

Hi ha una Casa nostra per a la llengua catalana: tots els territoris on es parla i es lluita per fer-la sobreviure. L'adquisició lingüística que volem obtenir no és la

d'una llengua neutra amb la qual es puguin expressar els significats de qualsevol altra, d'una llengua sense terra de parlants. El català és la llengua de generacions i generacions de ciutadans dels Països catalans que l'han adobat i conreat, segle rere segle, amb l'experiència plaent o punyent del seu estar en el món. Per això és tan important i indispensable incloure en les converses del Xerrem i del Junts referències a la nostra terra i convits a prendre part d'allò que ofereix; referències del patrimoni natural, històric, tradicional, artístic, cultural, industrial, etc., i convits a l'estudi de la llengua, lectura d'obres catalanes, participació en associacions i activitats locals, etc. No es tracta de fer grans discursos, sinó de salpebrar les sessions amb tocs de 'Sabies que...?' i amb copets de 'I per què no...?'. Si en un grup Xerrem es parla, per exemple, de tot el que entra per l'oïda (sons, sorolls, músiques...), es podria fer referència ('Sabies que...?') al Tambor del Bruc o a les bandes musicals valencianes, al cors Clavé, etc. i també es podria convidar a participar ('I per què no...?') a concerts de l'agenda local, a la Patum de Berga, a les falles de València, al Conservatori de la ciutat... Si

en un grup Junts es treballen els locatius verticals principals (*a dalt, al mig, a baix*) no estarà de més, per exemple, mostrar imatges de castells i relacionar *a baix* amb la pinya, *al mig* amb el tronc i *a dalt* amb el pom de dalt, o contemplar la població des d'un punt alt (el campanar d'una església, un turó, etc.). I si és possible, com ho ha estat en diverses ocasions aquest curs passat, la millor manera de saber-se país és trepitjar-lo, recorre'l, visitar-lo. Les sortides i excursions són també porta d'entrada de la inclusió nacional: som de la terra que coneixem i que, un cop coneguda, estímem.

Un nosaltres global: ens uneix la Terra

Quan en els grups Xerrem o Junts hi és present gent de racons diversos de la Terra, és segur que allò de què es parla a les sessions té a veure, molt sovint, amb les regions o països de procedència dels parlants. Els grups Junts i Xerrem són també, doncs, punts de trobada intercultural, *Meeting Points*, ja que s'afegeixen al treball de molts col·lectius, associacions i entitats per construir i seguir camins

que ens treguin de la simple coexistència de cultures, ens facin passar per la confluència i convivència de persones diverses i donin pas perquè tothom participi plenament de la ciutadania. No sempre és fàcil. Als grups es genera informació i, per tant, coneixement entre uns i altres de les realitats que es couen en molts punts de la Terra; també s'hi treballa l'hàbit de l'assertivitat, que consisteix a fer que en les converses on no hi hagi coincidència d'opinió o d'apreciació de valors, en comptes de crear polèmica per intentar convèncer l'altre, cadascú enuncii el que creu i tots constatin, tranquil·lament, que hi ha punts de vista diferents. Els grups Junts i Xerrem estan compromesos en aquests camins vers l'entesa entre cultures.

L'esperit que hi ha entre tots els components del projectes Junts i Xerrem —guies i assistents— és aquest: la consciència d'una comunió basada en la igualtat, la humanitat, la pertinença al nostre país i l'acceptació positiva de la globalització. Treballem per fer una gran xarxa, teixida de llengua catalana.

CAL / Premis Joan Coromines

Patrícia Gabancho, principal protagonista de la tretzena edició dels Premis Joan Coromines

La sala d'actes del Casal Pere Quart de Sabadell es va omplir de gom a gom el passat 10 de maig per celebrar la tretzena edició dels Premis Joan Coromines en una vetllada que es va condecorar l'assagista, periodista, dramaturg i novel·lista Víctor Alexandre; els Cinemes Boliche; el programa "La Primera Pedra" de RAC1; la periodista i escriptora Patrícia Gabancho i el músic Carles Belda.

El periodista esportiu de TV3 Xavier Valls va ser l'encarregat de conduir la celebració en un acte en què els diferents guardonats van pujar a l'escenari a recollir el premi acompanyats per un membre del secretariat de la CAL. Amb uns discursos marcats per la reivindicació esperonant la societat a seguir treballant per la llengua, els premiats van prendre la paraula per agrair el reconeixement. Alexandre, que va ser guardonat per la seva dilatada trajectòria amb més de 40 anys de compromís nacional i social amb el país, va felicitar la CAL "pels seus 18 anys de trajectòria en defensa de la llengua, la cultura i els drets nacionals del nostre país" i va afirmar que se sentia "molt honorat pel nom que porta el premi perquè en Joan Coromines passa a la història per la seva tasca filològica". El segon guardonat en rebre el premi va ser Jordi Margarit com a director del programa *La Primera Pedra*, que s'emet els matins del cap de setmana des del 2002, en reconeixement a la difusió de les activitats culturals que es fan arreu del país. Margarit, que va pujar a l'escenari amb l'equip del programa, va destacar que "el milió i mig d'oients diaris de programes de ràdio en català no són fruit només d'emetre's en la nostra llengua sinó perquè fem la millor ràdio". Alfons Mas, gerent dels Cinemes Boliche, va recollir el guardó

per l'èxit de normalitzar la nostra llengua subtitulant pel·lícules en versió original. El màxim responsable d'aquesta sala de Barcelona va explicar que "quan em van trucar per informar-me d'aquest reconeixement i vaig veure el currículum dels altres quatre premiats em vaig quedar molt sorprès perquè els Boliche només fa un any que estan en funcionament i, per tant, el seu currículum és molt, molt curt, però estem lluitant molt, seguim endavant i ja hem complert un any". Carles Belda va ser un altre dels premiats per la seva trajectòria com a músic compromès en tots els àmbits de la música tradicional catalana en la seva especialització amb l'acordió diatònic. El músic va subratllar la tasca que porta a terme el nucli de la CAL de Sabadell "que és petit però eixerit" i també en clau local va aprofitar l'ocasió per agrair que "el Centre d'Esports Sabadell hagi mantingut una catalanitat molt ferma en una situació que no és gens fàcil". La darrera premiada va ser Patrícia Gabancho pel seu activisme literari i periodístic compromès amb els moviments socials sobiranistes de Catalunya. La també tertuliana va ironitzar que "ser la última té avantatges perquè algunes coses ja no cal reiterar-les" i va explicar que "sovint em pregunten com em va venir això de Catalunya des de Buenos Aires i sense

Xavi Tedó

CAL / Premis Joan Coromines

família catalana i fins ara defugia la resposta, però ara els dic que hi van haver dos fets determinants". El primer va ser que va buscar una entitat catalana per aprofundir en el coneixement del país i "per atzar vaig anar a parar a una escissió del Casal Català de Buenos Aires format per set persones molt radicals, molt d'esquerra i molt independentistes que em van involucrar en la seva lluita".

"Una llengua no excloent"

El segon motiu va ser el projecte de país. Després d'advertir que "totes les cultures sense estat estan condemnades a la persecució", va afirmar que "Catalunya és modernitat, ambició d'excel·lència, Europa, justícia social i convivència i sempre que l'Estat ho ha fotut tot enlaire amb força militar, hem recomençat". En aquest sentit, Gabancho va concloure emocionada que "defensar la llengua i la cultura és defensar aquest projecte i defensar aquest projecte és defensar la llibertat i m'hi tin-

dreu sempre defensant aquest projecte i la llibertat, fins i tot després de la independència" enmig d'una sentida ovació dels assistents. Acte seguit, el sociolingüista Francesc Xavier Vila, va pronunciar una conferència sobre els principals reptes per les polítiques lingüístiques i educatives d'una Catalunya independent i va apuntar que "ens caldrà molta mà esquerra per gestionar la política lingüística del nostre país, però no ens refiem de la legislació, no és l'únic element important, és un projecte que ens demanarà molt compromís". A continuació va arribar un dels moments més esperats de la nit amb l'anunci del cartell guanyador del Correllengua 2014. La guanyadora del concurs va ser Anna Fenoy, que no va poder ser a l'acte perquè es trobava fora del país per motius laborals. El xec que concedeix Productes de la Terra el va recollir el seu germà, que va donar les gràcies en nom de la premiada. Aquesta decisió va ser el resultat de les votacions de les persones assistents a l'acte, que van poder veure i valorar totes les propos-

tes presentades i van triar la que més els agradava. Un cop es va mostrar la imatge del Correllengua 2014, el director de Comunicació de la CAL, Jaume Marfany va fer la lectura del Manifest, escrit pel periodista i director de VilaWeb, Vicent Partal. El torn de parlaments es va tancar amb les paraules d'Ester Franquesa, directora general de Política Lingüística, que va fer un reconeixement a la tasca de la CAL i va posar èmfasi en què "el català serà la llengua nacional, la llengua pròpia que no serà excloent perquè no ho hem estat mai i no començarem ara de cop i volta a ser-ne". El cantautor i trobador Jaume Arnella, que va actuar en solitari i amb en Carles Belda i fins i tot amb en Jordi Margarit, va fer cantar i riure al públic amb les seves versions enginyoses de cançons populars. El Cant dels Segadors i un refrigeri posterior van tancar la tretzena edició d'aquests premis que són el reconeixement anual de la CAL a persones i institucions que treballen per la defensa i el foment de la llengua i la cultura catalanes.

Veus del país

"Bauzá té ordres de Madrid de desmantellar, peti qui peti, l'ensenyament en català i del català a Balears"

Jaume Sastre s'ha convertit en un símbol de la defensa del català a Ses Illes després de protagonitzar una vaga de fam de 40 dies en contra del nou sistema educatiu que vol imposar l'executiu popular de José Ramón Bauzá. Sastre, que remarca que ho repetiria si fos necessari, revela que la vaga indefinida dels docents es reprendrà a la primavera, just abans de les eleccions locals i autonòmiques

Xavi Tedó

Com et trobes després d'aquests 40 dies de vaga?

Me trob bé i força recuperat. Quan vaig acabar la vaga vaig continuar sota control mèdic i el procés de recuperació s'ha fet d'una manera controlada. A hores d'ara faig vida amb la normalitat que me permet l'artritis reumatoide crònica que pateixo des dels 20 anys.

Com va sorgir la idea de fer la vaga?

La idea va sorgir durant els mesos de febrer-març. Ja dúiem 18 dies de vaga acumulats al llarg del curs i el Govern havia trencat les negociacions. Vaig fer la proposta dins el comitè de vaga de l'Assemblea de Docents. Havíem parlat de fer un final de curs "calent" i aquesta era una de les propostes com també ho eren reiniciar la vaga, donar un aprovat general, etc. Entorn de Pasqua (20 d'abril) vaig prendre la decisió definitiva. Primer vaig parlar amb la dona i el fill. Després amb el metge i a continuació amb el nucli de màxima confiança: Bartomeu Mestre 'Balutxo', Biel Majoral, Jaume Santandreu, Josep Palou, els companys de l'Assemblea de l'IES Llucmajor, del Comitè de Vaga, etc.

Com la valores?

La valor d'una manera positiva. L'objectiu

de la vaga era provocar un revulsiu i deixar en evidència Bauzá davant l'opinió pública. L'inici del curs no va ser "normal" i el final tampoc podia ser "normal" tenint en compte que el Govern Bauzá va interrompre les negociacions a principis d'octubre passat. Després d'un curs conflictiu com el 2012-2013 en què hi va haver tres dies de vaga, cassolades, tancades, manifestos, manifestacions...; i després d'un curs super conflictiu com el 2013-2014 que va començar amb tres setmanes de vaga indefinida havíem d'arribar a un final de curs proporcional a l'inici. No podíem decebre la gentada que va sortir al carrer el 29 de setembre, en la manifestació històrica més important de Balears, ni tampoc tota les persones (famílies, pares, alumnes...) que

“ El fet que perdés 16 punts de suport a les eleccions europees va demostrar que Bauzá és el principal enemic del PP i que l'està portant a l'abisme ”

Veus del país

han donat suport als mestres víctimes de la política repressiva i antimallorquina de Bauzá. Les eleccions europees del 25-M eren molt importants. Hi havia el perill que els ciutadans del 29-S no se mobilitzassin i no fessin un vot de càstig a Bauzá per la seva prepotència, arrogància i el seu fanatisme. El fet que perdés 16 punts de suport va demostrar que Bauzá és el principal enemic del PP i que l'està portant a l'abisme.

Ho repetiries si fos necessari?

Sí. Al final de la vaga vaig dir que aquests 40 dies havien estat com una mena d'entrenament. Ghandi va arribar a fer 17 vagues de fam.

T'han sorprès les mostres de suport? Alguna en especial que no t'esperessis?

Les mostres de suport han estat el meu aliment i han estat com ones encadenades que han anat arribant cada vegada amb més força. Primer, va arribar el suport del meu centre (IES Llucmajor) i del meu poble (Sant Joan). Tot d'una després i d'una manera escalonada va arribar el suport dels centres de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera. La iniciativa de les concentracions amb espelmes, per exemple, va sorgir a Menorca. A continuació la força expansiva de les ones van provenir del Principat i del País Valencià. A nivell internacional i gràcies en gran part a 'Help Catalonia' les mostres de suport també van arribar si bé el fet que el Parlament Europeu no estigués encara constituït va ser un lleu contratemps. En qualsevol cas, les mostres de suport han estat impactants. Feia tres setmanes que havia aturat i encara arribaven mocions d'ajuntaments en suport de la vaga. Han estat dies molt emocionants que m'han tocat el cor.

L'objectiu de la vaga no s'ha assolit perquè el govern balear deixa clar que no pensa tirar enrera el TIL. Per què es mostra tan inflexible l'executiu de Bauzá?

Bauzá té ordres de Madrid de desmantellar, peti qui peti, l'ensenyament en català i del català a Balears. I el mateix passa al País Valencià. Des de Madrid veuen amb gran alarma que Catalunya ha posat

la marxa directa cap a la independència i responsabilitzen l'escola catalana i TV3 de l'increment de la desafecció cap Espanya. Abans que Balears i València s'hi sumin, des de Madrid han donat ordres rigoroses d'actuar d'una manera dràstica contra l'escola illenca i valenciana. Aquesta persecució està provocant, emperò, l'efecte contrari al desitjat. És el mateix que passa a Catalunya. La inflexibilitat de Rajoy contra la consulta del 9-N, juntament amb la sentència del TC contra la reforma d'Estatut o les sentències contra la immersió lingüística, en comptes d'apaigavar el problema, l'exacerba. No es pot combatre un incendi amb gasoil. L'independentisme s'alimenta de les agressions contra la llengua, de l'espoli fiscal, de les retallades en el finançament autonòmic, etc.

Aquest projecte neix del malestar del mateix president perquè el 90% de les famílies van optar per triar el català com a llengua vehicular el 2012?

Per a un polític és molt perillós creure's les pròpies mentides. De tant repetir la falsedat que el català a Balears era una llengua minoritzada, odiada i avorrida per la ma-

“Des de Madrid veuen amb gran alarma que Catalunya ha posat la marxa directa cap a la independència i responsabilitzen l'escola catalana i TV3 de l'increment de la desafecció cap Espanya”

joria de la població, Bauzá s'ho va arribar a creure. I és clar, la sorpresa que se'n va dur en tocar de peus a terra, va ser brutal. Va quedar tan astorat i en estat de xoc que tenc la sensació que encara no se n'ha refet.

Ara s'ha baixat al 77%. A què ho atribueixes?

Que després de 3 anys de bombardeig insistent, de campanya incessant contra el català, el 77 % de les famílies continuïn optant per triar el català, és un fet admirable. Hem de tenir en compte que Balears és

Veus del país

la comunitat de la estat líder en immigració i supera en més de 10 punts la mitjana estatal. Bauzá ha perdut la guerra contra els mestres i contra l'escola. En certa manera, no podia ser d'altra manera. Fa 28 anys que faig escola. Durant aquests anys he vist desfilar cinc presidents de govern, nombrosos consellers d'educació i moltíssims directors generals. Ells controlen els despatxos i passen; però els mestres queden i som els qui tenim el contacte dia a dia, cara a cara, amb les famílies i els alumnes.

Que l'expresident Cristòfol Soler, juntament amb els exconsellers Jaume Cladera, Joan Huguet i Bartomeu Vidal, demanessin audiència al president Bauzá i aquesta la rebutgés demostra que la cúpula del PP balear està segrestada per l'extrema dreta?

Cert, Bauzá és un feixista que ha segrestat el PP a Balears i ha dinamitat la política de consens que en l'àmbit de l'educació va distingir els governs del PP tant de Gabriel Cañellas (1983-1995), Cristòfol Soler (1995-1996) com de Jaume Matas (1996-1999) i (2003-2007). Bauzá ha incomplert el programa electoral amb què

es va presentar el 2011. Va prometre trilingüisme en base al consens i a l'elecció de llengua dels pares. Amb això i en tantes coses (davallar els impostos) ha estafat el seu electorat. En política és molt important guanyar les eleccions però una vegada has guanyat hi ha encara una cosa més important: saber gestionar la victòria. A Bauzá, la majoria absoluta li ha pujat al cap. Ara viu una gatera de poder, s'ha aïllat de la gent, viu dins una bimbolla, només escolta els seus dos escolanets, en Fons i en Gómez, i, ja se sap, l'arrogància és el preludi de la derrota.

Si part dels dirigents i militants populars no estan d'acord amb aquest atac al català, per què no intenten un canvi de rumb al partit, fer-se amb el control?

Dins el PP no hi ha possibilitat d'alternativa ni de canvi de rumb perquè els qui el podrien liderar (Jaume Font, Antoni Pastor...) ja han estat expulsats o han partit per fundar el PI. Dins la base hi ha un gran malestar però això no passa d'aquí perquè Bauzá s'ha envoltat de mediocres i d'estòmacs agraïts que no volen arriscar-se a perdre el sou de diputats, batles, regidors o d'assessors.

L'oposició al TIL dels centres és més alta ara que a l'inici del curs?

En aquests moments la resistència és més contundent que l'any passat. Durant el mes de juliol Bauzá ha coaccionat els claustrs per tal que aprovessin el TIL. Davant la negativa rotunda no li ha quedat més remei que el dia 31 treure una resolució per imposar "manu militari" el TIL. Però bé, la guerra no acaba aquí, ni de prop fer-hi: les contradiccions entre la llei Wert, la LOMQUE, i els decrets i resolucions de Bauzá donen camí per recórrer als tribunals i també per fonamentar la insubmissió lingüística de docents, pares i alumnes.

Es reprendran les mobilitzacions a l'inici del curs? De la mateixa forma que aquest curs?

A través de les assemblees de centre els docents ja hem definit l'estratègia de cara al curs 2014 - 2015. A diferència dels cursos que hem acabat, el reinici de la vaga indefinida es farà, no a l'inici de curs sinó a la primavera de 2015, just abans de les eleccions locals i autonòmiques. D'altra banda, a l'assemblea general del passat mes de juliol es va decidir, només amb dos vots en contra, fer un dia de vaga a l'inici del

Veus del país

proper curs per deixar en evidència que el conflicte, lluny d'entrar en una via de solució a través de la negociació continua més obert que mai. Aquesta decisió ha de ser ratificada en la propera assemblea general que es farà a finals d'agost.

“ Davant les lleis colonialistes espanyoles que estableixen persones i llengües de primera i de segona, cal anar a la insubmissió de docents, pares, alumnes, consellers o directors generals ”

Pel que fa a la societat s'està gestant una altra gran manifestació?

De la mateixa manera que els treballadors d'hosteleria es plantegen, si han de fer vaga, fer-la en temporada alta, els docents de Balears, atesa l'experiència del curs passat 2013-2014, hem decidit

reservar les mesures més contundents i espectaculars (vaga indefinida, grans manifestacions, vagues de fam...) abans de les eleccions locals i autonòmiques de maig de 2015. De fet, l'assemblea ja ha fet una crida als docents per tal que estalviïn a fi d'arribar amb reserves econòmiques i amb molt de múscul al maig de l'any vinent.

Però si el govern es manté ferm, com sembla que farà, s'entrarà en un punt mort?

El govern Bauzá, dos mesos abans de les eleccions europees del maig passat va adoptar un perfil baix i va intentar maquillar la seva imatge dèspota, feixista i repressora. De res no li va servir ja que va tenir un vot de càstig i va perdre prop de 16 punts de percentatge; és a dir, va passar del 43 % a un 27 %. El conflicte està en un punt mort. Bauzá persevera en la imposició i la repressió i els docents no afloxam i estam decidits a lluitar fins al final; per tant, ens espera un altre curs de pinyol vermell. El proper inici de curs tampoc no serà "normal" i molt manco ho serà el final de curs si Bauzá i el PP no canvien d'actitud.

Veus els centres acatant el decret a l'espera d'un canvi de govern que l'elimini?

Per damunt de la llei i de la justícia colonial (TSJB, TSJC, TS, TC) hi ha una cosa encara més important, la JUSTÍCIA. I com deien els romans, una llei injusta no és llei. Ghandi també va dir: "Quan una llei és injusta el més correcte és desobeir-la". Sense la desobediència civil els negres encara haurien de viatjar drets ens els autobusos dels Estats Units. Dit això, és evident que davant les lleis colonialistes espanyoles que estableixen persones i llengües de primera i de segona categoria cal anar a la insubmissió tant de docents però també de pares, alumnes i consellers, directors generals, etc.

Que la Generalitat acati o no la llei Wert el proper curs pot jugar un paper clau en el conflicte que ha obert Bauzá?

A hores d'ara no sé si la Generalitat acatarà o no la llei Wert. El que sí sé, perquè l'experiència així ens ho demostra, és que la societat civil va sempre per davant de les institucions. Pens que la nostra màxima prioritat ha d'ésser enfortir-nos com a societat civil. Si hi ha una societat civil forta, als polítics no els quedarà més remei que escoltar-la i seguir-la. Amb la bona voluntat no n'hi ha prou sinó que cal determinació, organització i estratègia. O, per dir-ho amb paraules de l'enyorat Tito Vilanova: seny, pit i collons.

Arreu del món

La Bretanya torna a fer-se sentir

La proposta del govern francès de reduir les regions fa que els col·lectius bretons clamin de nou per la reunificació territorial. Les darreres mobilitzacions que hi ha hagut en aquest territori posen en relleu també el malestar pel centralisme de París. Els barrets vermells no són una moda, són un símbol de la revolta.

En el discurs de presentació a l'Assemblea francesa el 8 d'abril com a nou primer ministre de França, Manuel Valls, va sorprendre amb la proposta de reduir a la meitat el nombre de regions i de suprimir els departaments, amb l'argument de l'estalvi i la simplificació dels quatre nivells de l'administració, que no va dubtar a qualificar de "milfulls territorial". La retallada de les 22 regions actuals a una dotzena (equivalents a les províncies espanyoles) seria abans del 2017 i l'eliminació del centenar de consells departamentals (ex-consells generals, equivalents a les províncies), abans del 2021. La reforma es faria en dos temps: les regions podran proposar fusions voluntàries a través de pactes entre si i, en el supòsit que no s'arribés a cap acord, després de les eleccions departamentals i regionals del març del 2015 el govern imposaria per llei un nou mapa de les regions, que s'aplicaria l'1 de gener de 2017. El canvi més important seria el desmantellament de la regió del País del Loira i la polèmica fusió de Còrsega amb la regió de la Provença. Quant a Catalunya Nord, el poder regional encara se n'aniria més lluny de Perpinyà, de Montpeller a Tolosa, amb la unió de les actuals regions del Llenguadoc-Rosselló i Migdia-Pirineus. Davant dels nous plans de l'executiu francès de reorganitzar l'administració de l'estat i reduir el nombre de regions, alguns pobles han començat a fer-se sentir. Els col·lectius Bretanya Reunida i 44=Breizh van organitzar

una primera manifestació el 19 d'abril que va aplegar unes deu mil persones segons els organitzadors, en favor d'una vella reclamació del moviment bretó: la integració del departament del Loira Atlàntic, amb capital a Nantes, als quatre consells que ara mateix formen la regió de la Bretanya. La manifestació per la reunificació de la Bretanya va començar a dos quarts de tres del migdia a la plaça de la Bretanya de Nantes (Naoned en bretó), la capital històrica del país. Els dos col·lectius organitzadors consideren que cal aprofitar la conjuntura política a París (on Hollande ha recuperat un projecte de reforma territorial del seu predecessor Nicolas Sarkozy) i a la Bretanya mateix (en plena ebullició social i nacional amb el moviment indignat dels Barrets Vermells), per tornar a demanar la reunificació dels cinc departaments històricament bretons. Amb tot, com deia el lema 'Ni statu quo, ni Gran Oest', els col·lectius impulsors volen deixar clar a Hollande que la voluntat dels bretons, de cara a una reorganització territorial de l'estat, passa per fusionar el departament de Nantes, el Loira Atlàntic, amb els quatre departaments que ja integren la regió de la Bretanya. En cap cas no s'acceptaria el manteniment de la divisió actual ni que la futura reforma comportés la fusió de les regions de la Bretanya, del País del Loira i de Poitou-Charentes en una macroregió del Gran Oest. L'any 2008, unes deu mil persones ja van participar en una altra manifestació, també

Xavi Tedó

Arreu del món

a Nantes, amb la mateixa reivindicació. Destacat: Els col·lectius bretons no acceptarien el manteniment de la divisió actual ni que la futura reforma comportés la fusió de les regions de la Bretanya, del País del Loira i de Poitou-Charentes en una macroregió del Gran Oest.

Les reivindicacions dels Barrets Vermells

Els Barrets Vermells bretons van fer el 8 de març a Montroulez uns Estats Generals per establir les reivindicacions principals d'aquest heterogeni moviment que engloba des de la tardor empresaris, pagesos, actors culturals i polítics per a millorar i reivindicar la Bretanya. En la reunió celebrada, fins a tres mil persones aplegades pel col·lectiu "Viure, decidir i treballar al país" van debatre els quinze mil greuges que els últims tres mesos el moviment ha recollit a través d'una cinquantena de comitès locals, i les van resumir en onze grans reivindicacions. Entre aquestes hi ha mantenir la gratuïtat de les autopistes a la regió i suprimir-hi definitivament l'ecotaxa, relocalitzar les decisions i el poder econòmic a la Bretanya, com també les finances, oficialitzar la llengua i la cultura bretones, dotar la Bretanya dels seus mitjans audiovisuals i digitals, reunificar els cinc departaments bretons i reclamar un major autogovern. Justament la demanda d'una Bretanya reunificada en les seves fronteres històriques és l'objectiu principal de la manifestació que es va convocar el 19 d'abril a Nantes en favor de la incorporació del departament del Loira Atlàntic a la regió de la Bretanya actual. El moviment es va donar a conèixer el novembre passat amb una multitudinària

manifestació a Kemper contra l'aplicació d'una ecotaxa als camions de transport i en favor de la descentralització, inspirant-se en la revolta antifiscal del dels Barrets Vermells, el segle XVII, a la Bretanya. La revolta bretona contra l'ecotaxa va durar una setmana i, inesperadament, ha trobat un símbol que la identifica: el barret vermell que havia format part de la vestimenta tradicional dels bretons durant segles i que ara era una peça emprada bàsicament pels pagesos més vells. Tot d'una ha esdevingut un símbol nacionalista i milers de persones en fan ús per expressar la desconfiança envers París i les mesures fiscals. La raó de les manifestacions a Bretanya és la protesta per una nova taxa que el govern francès imposa als camions de gran tonatge de mercaderies que circulen pel país. Segons els productors bretons, és una taxa que penalitza les economies agrícoles com

la seva, en favor de la gran indústria agrícola multinacionals. El barret vermell, de fet, va ser usat ja com a eina de protesta el 1675. Aleshores els pagesos bretons es van revoltar contra el rei Lluís, que havia creat nous impostos per a finançar la guerra contra els Països Baixos. En solidaritat amb els pagesos, les cròniques expliquen que molts ciutadans i nobles bretons es van posar el barret vermell durant els mesos que va durar la crisi. Ara el barret ha suscitat polèmica perquè l'extrema dreta del Front Nacional ha intentat apropiarse el símbol. Després d'haver vist com s'escampava la protesta, Marine Le Pen va canviar el seu avatar de Twitter posant-hi un barret vermell i va fer la crida als seus militants a seguir-la, fet que va desfermar les protestes de molts bretons. La majoria dels barrets vermells d'estil bretó són fets avui per una sola empresa: Armor Lux, que n'ha regalats uns quants milers a diversos grups de manifestants.

Presència minsa del bretó a l'ensenyament

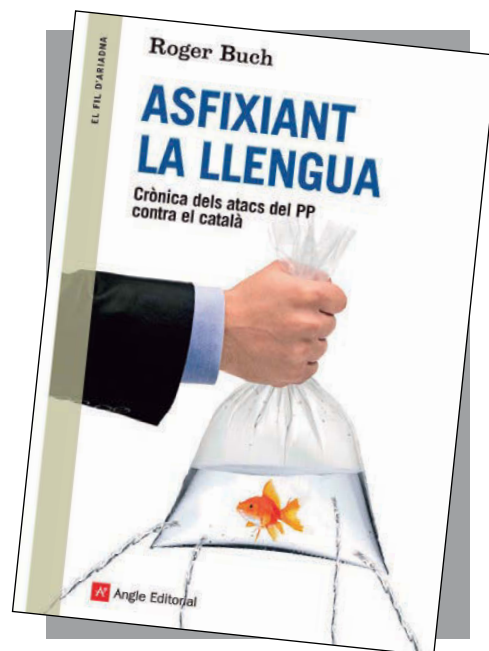
Malgrat que el 77% dels bretons està a favor de l'ensenyament en bretó, la seva presència a l'educació encara és testimonial. Des del 1971 s'ensenyava una hora setmanal, des dels 3 als 11 anys, gràcies a la Llei Deixonne, i des del 1991 també s'ensenyava alguna matèria en bretó. El 1958, Armans ar C'halvez, un abat bretó, fundà la primera escola d'ensenyament en bretó, l'escola catòlica "Skol Sant-Erwan" que funcionà entre 1958 i 1961. El 1977 s'obriren les dues primeres escoles bressol Diwan (Germen) a Kemper i Bro Leon, amb un total de set infants, inspirades en les ikastoles basques i les ysgolion meithin gal·leses, amb l'ensenyament totalment en bretó i de caràcter alternatiu. França crea a partir dels noranta algunes escoles bilingües, fet que permet que el 1991 l'ensenyament del bretó arribés a 545 alumnes de 13 centres educatius i a 400 universitaris. Cap al 1996 eren 7.000 els infants bretons que havien estudiat en sistema diwan o bilingüe, una xifra que no permet fer créixer el seu ús perquè cada any moren 15.000 bretonòfons i només se'n formen 2.500 i ara per ara només el 27,5% dels habitants de la Baixa Bretanya el parla.

Racó de cultura

L'ofensiva que desperta un poble

*Asfixiant la llengua.
Crònica dels atacs
del PP contra el català.*
Roger Buch
Angle Editorial

El darrer llibre de Roger Buch i Ros, doctor en Ciències Polítiques per la UAB i professor a la Facultat de Treball Social i Educació Social de la Fundació Pere Tarrés, és la crònica de l'ofensiva del PP contra la llengua catalana, però també de la resistència de pares, mestres i ciutadans que han fet emergir un moviment social plenament convençuts que cal preservar el català com a eina de cohesió social. El politòleg deixa clar que “en els darrers anys, el català està patint una brutal ofensiva per part del Partit Popular arreu dels Països Catalans, allà on governa ho fa asfixiant la llengua i tirant enrere les polítiques de normalització lingüística que hi havia fins ara”. Uns atacs sistemàtics que només tenen un objectiu: “L'estratègia popular busca disminuir la presència del català atot arreu: foragitant-lo dels mitjans de comunicació, de l'escola i fins i tot de l'Administració pública, són atacs fets amb una gran virulència en un context de recentralització i espanyolització per part dels poders centrals de l'Estat”. El llibre, que dedica a Martí Gasull, “infatigable tant als cims com en la lluita per la llengua”, demostra inicialment que es tracta d'una asfíxia premeditada fixant-se en els atacs a la immersió al Principat o Ses Illes, en la negativa de fer arribar el senyal de TV3 al País Valencià i en la nova denominació de la nostra llengua a la Franja de Ponent. Aquesta asfíxia és, a parer seu, el principal motiu del creixement de l'independentisme, tot i que els mitjans estrangers no donin aquesta versió: “Diu la premsa estrangera que hi ha una regió rica d'Espanya, anomenada Catalunya, que demana la independència, aquesta és una versió simplista perquè no és la història, ni l'economia, sinó el menyspreu rebut pel Govern central durant les darreres dècades, sobretot en el vessant simbòlic”. Buch exposa que “Espanya no ha entès que la llengua, la cultura i la identitat catalanes són quelcom important per als seus ciutadans, tant com ho poden ser la identitat espanyola-castellana per a alguns altres” i recorda que “sovint es diu que els qui han fet més per la independència no es diuen Carod-Rovira, Mas o Junqueras, sinó Acebes, Wert

o, sobretot, Aznar”. I és que com subratlla l'autor “la llengua és el nervi del país i el tret identitari més important, els catalanoparlants han lluitat durant molt de temps per fer del català una llengua normal, i avui és el símbol més apreciat i que millor defineix el país, un símbol que connecta amb el passat i també un símbol del futur, una llengua d'acollida per a tots els ciutadans que han volgut fer dels Països Catalans la seva terra” i “els atacs al català són vistos per la majoria de la població com atacs a la dignitat d'un país. Una ofensiva que es porta a terme des de la mentalitat centralista arrelada a Madrid des de l'arribada dels borbons: “El català cal respectar-lo, sí, però és una llengua de segona categoria, les llengües de segona se les pot cuidar, però en cap cas tractar-les com si fossin una llengua de primera”. El problema és que “el català és una llengua de primera en moltíssims sentits, parlada per milions d'europes que ha tingut la immensa sort d'arribar a l'era d'Internet encara amb molta força, de tenir organitzada la immersió lingüística just abans que arribessin desenes de milers d'infants de tots els continents, d'haver consensuat una gramàtica en un moment clau i d'haver alfabetitzat tota una generació sencera just abans de la negra foscor del franquisme”. Una sort que no es busca. És la sort dels que “hi van, hi van i hi van”.

Racó de cultura

Orfebreria pop

La història de Coriolà és un exemple de superació que reflecteix els problemes que viu en l'actualitat la joventut. El cantant Carles Chacón va perdre la feina a principis del 2011 i assumint que les seves possibilitats de reincorporar-se al món laboral eren més aviat minses es va penjar de nou la guitarra al coll recuperant una afició que havia apartat. Chacón va començar a compondre cançons i es va adonar que ja tenia un repertori prou ampli per formar un grup. Així va néixer Coriolà, una formació de pop que agafa el relleu d'Antònia Font, Manel o Mishima amb cançons plenes de melangia ben vestides, amb lletres poètiques madures i intel·ligents que aporten aire fresc al panorama musical català. Després d'aconseguir el segon lloc al concurs de maquetes Sona 9, el grup barceloní va editar el seu primer senzill "L'Escalfor" que ja aventurava una carrera més que prometedora. Ara amb "El Debut", el seu primer disc, la banda irromp a l'escenari amb cançons optimistes com "Diamant" o "Vent i Ganivet" que són autèntiques peces d'orfebreria que ja els han dut a actuar aquest estiu al costat de Love of Lesbian o Blaudunat al Fòrum Romà d'Empúries. Sota la impecable producció de Miqui Puig, l'excitant de Los Sencillos, els instruments es fusionen amb

gran encert amb la veu de Chacón que ens parla del mar, aeroports, perfums de l'Orient, mocadors que volen al vent, capes i espases, huracans o ciutats llunyanes. Aquesta nova formació de la capital catalana apunta alt i el temps els posarà al seu lloc com ja va fer anteriorment amb grups novells que començaven i que ara toquen als principals festivals del país.

Les oques més esbojarrades

"En cas de ser Oques Grasses seriem un ocell que no vola, però només som un grup que es diu així. Som el que podem i el que no podem, som el que volem i el que no volem. Hi ha estones que volem i estones que no volem, si ho mirem partint de una perspectiva més realista i clara, som el que podem perquè no som sempre com volem". Amb aquesta curiosa declaració d'intencions es presenta la formació osonenca liderada per Josep Montero i que actualment és una de les sensacions musicals a casa nostra. La seva apretada agenda aquest estiu on han actuat a festivals i festes majors així ho avala. Els seus dos únics discos, *Un dia no sé com i Digue'nhi com vulguis*, tenen el seu eix vertebrador en el reggae, combinant-lo amb tots els elements a la seva disposició, desmarcant-se amb bells passatges pianístics i una brillant secció de vents, que impulsa històries explicades en un llenguatge divertit,

capaç de fer-nos riure i ballar alhora. La seva aposta explora l'absurd amb desvergonyiment i frescor juvenívola en una proposta musical fins ara inèdita al nostre país que es reflecteix amb l'irreverent "Cul" o "Sexy", que han arrassat a les xarxes socials. De fet, Montero no es cansa de repetir en les diferents entrevistes que realitza que a Oques Grasses no se'ls pot agrupar amb Txarango, Els Catarres o La Pegatina perquè beuen de diferents influències. En qualsevol cas, el seu humor no els fa defugir de la crítica social que emana en

composicions com "Finals blaus", que no deixa de ser una cançó protesta. Amb uns directes esbojarrats i plens de ritme, Oques Grasses té una llarga trajectòria al seu davant amb una crítica que s'ha rendit als seus peus. O potes.

RESSEGUEIX ELS ITINERARIS DE LA HISTÒRIA AMB LA RUTA 1714

Reviu la nostra història amb els cinc sentits

La Ruta 1714 recupera els principals escenaris de la Guerra de Successió, l'espina dorsal de la nostra memòria: la Seu Vella de Lleida, la Universitat de Cervera, els castells de Cardona i de Talamanca, la torre de la Manresana als Prats de Rei, la fortificació de Castellciutat de la Seu d'Urgell, l'ermita de Sant Sebastià de Vic, les cases de Rafael Casanova a Moià i Sant Boi de Llobregat i les ruïnes del Born.

Més de 50 viles i ciutats catalanes connectades en una proposta cultural i turística única: paisatge, monuments i gastronomia.

Informa-te'n a ruta1714.cat

Commemorem el tricentenari

tricentenari.cat

1714 / 2014 Érem. Som. Serem

**Generalitat
de Catalunya**